

מדינת ישראל
משרד המשפטים

האגף לסיוע משפטי
הלשכה לסיוע משפטי
מחוז ת"א והמרכז

תאריך: 21/08/05
ט"ז אב תשס"ה

לכבוד
עו"ד רחל גרשוני
עו"ד מירב עידה-עוז
עו"ד נטלי זץ
עו"ד יסמין קשת
עו"ד יאיר מסלם
עו"ד יונתן צברי
עו"ד אורי שדה ✓

ח.נ.,

הנדון: סיוע משפטי לקורבנות סחר – אשרות שהיה

רצ"ב עיקרי הדברים שנאמרו בישיבה ביום 4.8.05 בנושא אשרות שהיה.

מכבוד רב ובב"ח,
רבקה אדלר, עו"ד
ראש הלשכה

doc - חדש\טופס\סחר\Klalit\W:

תל-אביב, הנריטה סולד 4 קומת כניסה, מיקוד 64924 טל' 6932777 03, פקס' 6932722-03
קבלת קהל: בימים א'-ה' בין השעות 08:30 - 12:30
שיחות טלפוניות בימים א'-ה' בין השעות 13:00 - 15:30

פרוטוקול ישיבה בנושא אשרות שהיה מיום 4.8.05

משתתפים: עו"ד רחל גרשוני - ראש תחום (עונשין) מח' יעוץ וחקיקה, עו"ד רבקה אדלר - ראש הלשכה לסיוע משפטי מחוז ת"א והמרכז, עו"ד יסמין קשת, עו"ד מירב עידה-עוז, עו"ד נטלי זץ, עו"ד יאיר מסלם, עו"ד יונתן צברי, עו"ד אורי שדה ממוקד סיוע לעובדים זרים ועו"ד סיגלית זהר מהלשכה לסיוע משפטי.

על סדר היום: יצוג קורבנות סחר בנשים בנושא אשרות שהיה והדרכה של עו"ד רחל גרשוני, האמונה על החקיקה בנושא סחר בנשים ומובילה אותו במשרד המשפטים.

עיקרי הדברים: הסחר בבני אדם הינה תופעה בינלאומית ונגע שפשה במקומותינו.

הקהילה הבינלאומית מנסה להתמודד עם התופעה במספר דרכים לרבות אמנות בינלאומיות, הנחיות האו"ם לגבי זכויות אדם וסחר בבני אדם אשר מתרכזות בשלושה מישורים: אכיפה החוק, הגנה על הקורבנות ואמצעי מניעה (*Prosecution Prevention* Protection) ודו"ח מחלקת המדינה של ארצות הברית. דו"ח זה, העוסק בדירוג מדינות העולם לפי מאמציהן במאבק בתופעת הסחר בבני אדם, קבע כי מדינת ישראל שיפרה בשנים האחרונות את מאמציה במאבק בתופעת הסחר בבני אדם ולפיכך דירוגה עלה מהשלב השלישי (הקטגוריה החמורה ביותר, שמדינה שנמצאת בה צפויה לסנקציות כלכליות מצד ארה"ב) לשלב השני - מדינות שעושות מאמצים משמעותיים למאבק בסחר אך עדיין לא עומדות בכל הסטנדרטים הנדרשים.

אשרות שהיה הינן אמצעי חשוב בתחום ההגנה על קורבנות הסחר ומיעוטן מעיד על העדר אמצעים מספיקים בתחום ההגנה על הקורבנות.

התייחסות אפשרית לטענות של משרד הפנים:

טענה שהאישה הגיעה לארץ עם ת"ז מזויפת / זהות שאולה - עסקינן בגיוס של בחורות צעירות מרקע קשה ומארצות בהן שוררת מצוקה כלכלית תוך מצג שווא שהן ישתכרו ויוכלו להעביר כספים למשפחותיהן. הסוחר הוא שעומד ברקע של הנפקת ת"ז מזויפת, הבאת האישה ארצה ונטילת הכספים שאמורה הייתה להשתכר וע"כ אין "להעניש" את האישה על נסיבות הבאתה ארצה.

לא מדובר בעברייניות או בשוהות בלתי חוקיות אלא בקורבנות הזכאיות להגנה ולעידוד.

טענה של הסכמה וידיעה - לא ניתן להסכים להיות עבד. האישה ידעה שהיא עתידה לעבוד בזנות אך בתנאי מחיה סבירים ולהשתכר ולא יכלה לצפות את היחס שתקבל ואת תנאי העסקתה.

טענה של עדות כבושה - העדות נכבשה כדי לא לחוות שוב את הייסורים הקשים שחוותה האישה ולא כדי לקבל טובות הנאה.

טענה של חזרה לעיסוק בזנות - מדובר בנשים הסובלות מעוני ומצוקה כלכלית קשה ומוברחות לארץ תוך ניצול חולשתן. מעבר לכך, כל עוד האישה לא קיבלה טיפול, סיוע ושיקום ארוך טווח המכוונים לצרכיה ברור שהיא תחזור שוב.

doc - חדשטופס\סחר\Klalit\W:

תל-אביב, הנריטה סולד 4 קומת כניסה, מיקוד 64924 טל' 6932777, פקס' 03-6932722

קבלת קהל: בימים א'-ה' בין השעות 08:30 - 12:30

שיחות טלפוניות בימים א'-ה' בין השעות 13:00 - 15:30

אפילו אם אישה חזרה לאחר שכבר עברה התעללות מצד הסוחר היא הפנימה את מה שהסוחר אמר לה והיחס שקיבלה וסובלת מדימוי עצמי נמוך. בהעדר טיפול ושיקום אין באפשרותה להיחלץ מהמצב.

נוהל הגשת הבקשות לאשרות שהיה למשרד הפנים

יש להגיש את הבקשה בצורה מסודרת וברורה עם חוצצים ולציין בהרחבה את תאור נסיבות חיי האישה והגעתה ארצה, נסיבות הסחר כעולה מכתב האישים או ממסמך רשמי אחר, ההחלטה להעיד נגד הסוחר, נחישותה לא לחזור לעולם הזנות, התרשמות מאישיותה ותוכניותיה לזמן השהות בישראל.

יש לצרף מכתב מהאישה שבו היא תפרט את מסכת הייסורים שעברה לרבות נסיבות הסחר ומספר הפעמים שנמכרה, מספר הלקוחות שקיבלה, שכר ששולם אם בכלל, אלימות, איומים, כליאה, אינוס, היותה קטינה במידה שהיתה, נסיבות החלטתה להעיד, טראומה ממנה סובלת, תוכניותיה לשנת השהיה, מקום מגוריה ונחישותה להתגבר על עולם הזנות והטראומה.

יש לציין עובדתית שהפונה העידה או היתה נכונה להעיד וסיכנה את עצמה אך לא להרחיב יתר על המידה בעניין שיתוף הפעולה כדי שמשרד הפנים לא יטען שעשתה זאת כדי לקבל טובת הנאה.

אם לאישה יש קשר לארגון לא ממשלתי יש לבקש מהארגון מכתב על התרשמותם, סיכוייה להשתקם ותמיכתם באישה. ארגונים מוכרים הינם מכון תודעה, מוקד סיוע לעובדים זרים ואשה לאשה.

יש לצרף לבקשה את חוות הדעת מהמקלט לגבי אישיותה של האישה ונכונותה לציית לכללי המקלט, מכתבי המלצה ממכרים בארץ, מקום העבודה, חבר לחיים וכן את כתב האישים, גזר דין והכרעת דין. גם אם מדובר בבקשה חוזרת יש לצרף שוב את המסמכים.

יש למנות את הסיבות המצדדות במתן אשרה ואם יש בעייתיות להתייחס אליה, להתמודד עמה ולהציע פתרון.

לא לציין שהאישה רוצה לקבל אשרה לשנה כדי להשתקם. חשוב להדגיש כי מבוקש אשרת שהייה על מנת לעבוד וכדי לא לקטוע את הליך השיקום.

אם יש לאישה חבר יש להתייחס לדמותו החיובית, אורח חיים הנורמטיבי שמנהל וכו'. כן חשוב לציין היכן תתגורר האישה בארץ וכן שהיא עובדת או מתכוונת לעבוד.

עם קבלת החלטה לפיה מתקבלת הבקשה יש להודיע למיכל יוספוף כתובת האישה כדי שתודיע ללשכת מנהל האוכלוסין באזור המגורים שהאישה תגיע לקחת את האשרה.

רציב דוגמא לבקשה.

W: |Klalit| חדשות ופוסטסחר - doc

תל-אביב, הנריטה סולד 4 קומת כניסה, מיקוד 64924 טל' 6932777 03, פקסי 6932722-03

קבלת קהל: בימים א'-ה' בין השעות 08:30 - 12:30

שיחות טלפוניות בימים א'-ה' בין השעות 13:00 - 15:30

93
לוי

מדינת ישראל
משרד המשפטים

ייעוץ וחקיקה
כ' בחשון התשס"ה
10 בנובמבר 2004

אל
גברת דינה דוביניץ
הלשכה המשפטית
משרד הפנים

הנדון: בקשה למתן אשרה עבו

אני פונה אליך בבקשה לטווח בפני שר הפנים את בקשתה של גברת ו [REDACTED] לקבל אשרה שהייה בארץ למשך שנה. זאת העובדה הצריכות לענין.

1. גברת [REDACTED] (להלן [REDACTED]), שהיא ילידת מולדובה, נסחרה למדינת ישראל דרך נתיב בן גוריון באוגוסט 1999. בהיותה בת 19.
2. [REDACTED] נסחרה מספר פעמים. היא "מכרה" לנאשם שהעסיקה בזנות ביישוב אופקים, הועברה לנאשם אחר שהעסיקה בזנות בשלוש דירות בתל אביב, והועברה שוב לנאשם נוסף שהעסיקה בזנות בבאר שבע. תנאי ה"העסקה" היו קשים במיוחד: [REDACTED] נאלצה לתת שירותי מין למספר רב של לקוחות והוכרחה לקיים יחסי מין עם חמישה נאשמים מספר רב של פעמים תוך ניצול יחסי מרות שבינה לבניהם. מסכת היסורים שלה נמשכה קרוב לשנה מאוגוסט 1999 עד ליולי 2000.
3. בשל העובדה שבזמן ביצוע העבירות, סעיף העבירה של סחר בבני אדם לא היה בתוקף, הנאשמים הואשמו בעבירות אחרות: סרסרות למעשה זנות, שידול למעשה זנות, החזקת מקום לשם זנות, השכרת מקום לשם זנות, שימוש במסמך מזויף, בעילה אסורה בהסכמת. עם זאת, הפקליטה שייצגה את המדינה בתיק, כותבת שאם היה סעיף עבירה של סחר קיים באותה תקופה. אין ספק שהיו ראיות כדי להאשים את הנאשמים בסחר בבני אדם לעיסוק בזנות. מכאן האישום המתוקן המצ"ב ניתן להוכח ולדעת שבוצעו עיסקאות מכר [REDACTED] את, דבר המקיים את יסודות הסחר.
4. הן בית משפט המחוזי בבאר שבע והן בית משפט העליון בערעור שהוגש על ידי חלק מהנאשמים, הצביעו על חומרת העבירות ועל כך שהן עולות כדי סחר בבני אדם לעיסוק בזנות. כך, בע"פ 7365/01, 8906/01 סובלוב ואח' נ. מדינת ישראל נקבע שהעבירות "הן חמורות ביותר וחושפות פרשה קשה ובזויה של סחר בנשים למטרת עיסוק בזנות."
5. לדברי הפרקליטה שייצגה את המדינה בתיק הפלילי, גברת מרים אלוני, ו [REDACTED] "שיתפה פעולה עם המשטרה ועימנו באופן מלא, הגיעה לראיונות באופן עצמאי ומסרה עדות שנמשכה יומיים. העדות היתה קשה מאוד למתלוננת והעובדה שסיפרה את הדברים מול נאשמים רבים היקשתה עליה וגרמה לה למצב נפשי קשה. גברת [REDACTED] לגבי

- האישומים העיקריים לא שינתה את עדותה. אין צל של ספק. שעדותה עזרה בכך שהנאשמים בסופו של דבר הגיעו עימנו להסדר טיעון, הורשעו ונגזר דינם".
6. התיק הסתיים בעיסקות טיעון עם הנאשמים. שלושה נאשמים קבלו עונש של 30 חודש מאסר לריצוי בפועל, מאסר על תנאי של שנתיים ופיצוי המתלוננת בסך 17,000 ₪ כל אחד. נאשם נוסף נדון ל - 18 חודשי מאסר בפועל, שנתיים מאסר על תנאי ו פיצוי בסך 25,000 ₪.
 7. פסק הדין בערעור הסתיים ביום 2002. בינתיים הגישה תביעה בבית הדין לעבודה בבאר שבע נגד הסוחרים בה כדי לזכות בפיצוי עבור "עבודתה". יש לציין שזה היה מקרה תקדימי שבו קורבן סחר מנצל את זכויותיו החוקיות כדי להגיש תביעה אזרחית נגד הסוחרים. תיק זה עדיין מתנהל בפני בית הדין לעבודה בבאר שבע.
 8. מסיום התיק הפלילי, שוהה בארץ באופן בלתי ווקי. בתקופה האחרונה היא מתגוררת עם בן זוג ישראלי, שהוא אדם נורמטיבי ולאחרונה הוצעה לה עבודה מאתגרת ומכובדת כמראינית במחקר שנערך בשיתוף פעולה בין אוניברסיטת ג'ון הופקינס בארצות הברית ובית החולים וולפסון, והמתייחס למחלות מדבקות בקרב העוסקות בזנות, אך הדבר לא יתבצע אם לא תקבל אשרה.
 9. אשר לאופייה של הפרקליטה שייצגה את המדינה בתיק הפלילי, העידה עליה שהיא אשה מאוד עצמאית. כמו כן, בשיחה שניהלתי עם הפרקליטה היא אמרה לי שמדובר באשה צעירה מאוד מרשימה, בעלת אינטלגנציה מעל לממוצע.
 10. גברת לאה גרנפטר ממכון תודעה ממשיכה לקיים קשר הדוק עם והיא לקחה על עצמה לעזור לה להישאר רחוק מעולם הזנות.

הנימוקים המצדדים במתן אשרה הם הבאים:

1. עברה מסכת סחר קשה במיוחד שהיתה מלווה בהעברה מיד ליד כחפץ עובר לסוחר מספר פעמים, בבעילה מאולצת על ידי הסוחרים מספר רב של פעמים ובאילוצה לקבל מספר רב של לקוחות במקומות שונים על פני תקופה של כמעט שנה.
2. היא שיתפה פעולה באופן מלא עם המשטרה והפרקליטות והעידה במשך יומיים תמימים מול 5 נאשמים, דבר שהיה כרוך בסבל נפשי קשה. לדברי הפרקליטה שטיפלה בתיק הפלילי, אין ספק שעדותה עזרה בהרשעת הנאשמים שכן הודות לכך, הנאשמים הגיעו להסדר טיעון עם התביעה. יתירה מזו, יש ערך מוסף לשיתוף הפעולה שלה ולעדותה מבחינה זו שהיא היתה אחת מקורבנות הסחר הראשונות שעשתה כן וכך הכשירה את הקרקע לקורבנות נוספות שבאו אחריה.
3. היא ניהלה מהלך תקדימי כשהיא הגישה תביעה אזרחית נגד הסוחרים בבית הדין לעבודה בבאר שבע. מהלכים כאלה הם משרתים גם את אינטרס המדינה, שכן יש בהם כדי להרתיע אנשים מלסחור באחרים.
4. מדובר בבחורה אינטלגנטית במיוחד, עצמאית ומרשימה, דבר היוצר תשתית לשיקום. על פוטנציאל זה ניתן להצביע גם לאור הקורות אותה בתקופה האחרונה שבה היא

מתאוששת ומתחילה לחיות חיים נורמליים אם כי היא עדיין סובלת מנדודי שינה ומזכרונות קשים, לדבריה. יתירה מזו, לאחרונה הוצעה לה עבודה מאתגרת ומכובדת שבכוחה לאפשר לה להשתכר בצורה סבירה ולהחזיר לעצמה את כבודה כאדם.

5. לטענתה, היא אויימה שאם היא תחזור לארץ מוצאה, היא תפגע.
6. מכון תודעה, שהוא ארגון לא ממשלתי ידוע, מקבל על עצמו להמשיך לעזור לה לא לחזור לזנות.

עם זאת, מקרה זה מתאפיין בבעייתיות מסויימת, שכן מסיום הערעור בתיק הפלילי שהתנהל בענינה במרץ 2002 ועד היום, ~~היא~~ שוהה בארץ באורח בלתי חוקי. בקשתי לקבל התייחסות לנקודה זו, הן ממכון תודעה והן ~~היא~~ עצמה. מהמסמכים שהם המציאו לי מסתבר:

1. בתקופה שלאחר עדותה, ~~היא~~ עברה תקופה קשה שהתאפיינה בבלבול ובמצוקה; מצוקה זו נבעה ממסכת היסורים שהיא עברה וכפי הנראה, גם מהקשיים שהיא עברה כשהיא העידה בפני נאשמים רבים יחסית למשך פרק זמן של יומיים תמימים. לדבריה, רק לאחרונה היא התחילה לחיות חיים נורמליים והיא מתגוררת עם בן זוג נורמאטיבי.
2. התיק האזרחי שהיא הגישה בבית הדין לעבודה בבאר שבע עדיין מתנהל למרבה התיסכול שלה; לדבריה, הסוחרים זכו לדחיות חוזרות ונשנות והיו חילופי עורכי דין מטעמה.
3. לדבריה, היא קבלה איומים שהיא תפגע אם היא תחזור לארץ מוצאה, דבר שהביאה לחשוש מכך.

למרות שיש בעייתיות מסויימת בפרק הזמן הארוך יחסית שעבר מאז סיום הדיון בערעור, אני מבקשת לשקול בחיוב מתן אשרה ~~לי~~ בהתחשב בפרשיית הסחר הקשה במיוחד שהיא עברה, בשיתוף הפעולה המלא עם המשטרה והפרקליטות שהיה כרוך במאמצים יוצאי דופן ולאור ההזדמנות החדשה שהוצעה לה לפתוח דף חדש ולעבוד בעבודה טובה ומכובדת בתור מסייעת למחקר מדעי. בנוסף לכך, אין לשכוח ש~~היא~~ היתה מבין החלוצות ההולכות לפני המחנה ושיתוף הפעולה שלה עם רשויות החקירה פילסה את הדרך לאחרות לנהוג כמותה.

אני מצ"ב את המסמכים הבאים החשובים לענין:

1. מכתבי פנייה ממכון תודעה.
2. מכתבה של ~~היא~~ עצמה.
3. כתב האישום המתוקן בתיק הפלילי בענינה.
4. פסק הדין וגזרי הדין בבית משפט המחוזי בבאר שבע.
5. פסק הדין בערעור בבית משפט העליון.
6. מכתב מהפרקליטה שייצגה את המדינה בתיק הפלילי בבית המשפט המחוזי בבאר שבע.
7. התביעה שהגישה ~~היא~~ בבית הדין לעבודה בבאר שבע.

מדינת ישראל
משרד המשפטים

האגף לסיוע משפטי
הלשכה לסיוע משפטי
מחוז ת"א והמרכז

תאריך: 06/09/05
ב' אלול תשס"ה

לכבוד
עו"ד מירב עידה-עוז
עו"ד נטלי זץ
עו"ד יסמין קשת
עו"ד יאיר מסלם
עו"ד יונתן צברי
עו"ד אורי שדה

ח.ג.

הנדון: סיוע משפטי לקורבנות סחר – אשרות שהיה

רצ"ב הערותיה של עו"ד גרשוני באשר לפרוטוקול הישיבה מיום 4.8.05.

לתשומת לבכם.

בכבוד רב ובבי"ח,
זהר סיגלית, עו"ד

לוט:

העתק:
עו"ד גרשוני רחל

doc - חדשטופסו סחר - Klalit.2

תל-אביב, הנריטה סולד 4 קומת כניסה, מיקוד 64924 טל' 6932777 פקסי 03-6932722

קבלת קהל: בימים א'-ה' בין השעות 08:30 - 12:30

שיחות טלפוניות בימים א'-ה' בין השעות 13:00 - 15:30

סיכום דיון מיום 4 לאוגוסט
: Rivka Adler
Subject: סיכום דיון מיום 4 לאוגוסט

לרבקה שלום וברכה,

קבלתי בתודה את סיכום הדיון מיום 4.8.2005, אולם יש בו אי הבנה מסויימת. לגבי הפרטים שיש לפרט בבקשה לאשרה, אמנם כדאי לפרט שהאשה היתה עדה אם כך היה, אך יש מקום להבהיר שאין זה תנאי בל יעבור וכי ניתן להגיש גם בגין מקרים הומניטאריים. כמו כן, אין זה נכון שאין להרחיב יתר על המידה בקשר לשיתוף הפעולה "כדי שמשד הפנים לא יטען שהיא עשתה זאת כדי לקבל טובת הגאה, אלא למהותו וגופו של ענין, הפרקליטות מתנגדת להתניית אשרה בעדות משום שזה מעיב על מהימנות העדות. אין זה ענינו של משרד הפנים כלל, אלא ענין של טובת התיק.

אי הבנה נוסף: לא אמרתי שאין לציין שהאשה רוצה לקבל אשרה לשנה כדי להשתקם. זה בסדר גמור לומר זאת.

אודה לך אם תודיעי למשתתפים בדיון בדבר תיקונים אלה.

בברכה,

רחל גרשוני

06/09/2005